

OBSAH

Úvod / 11

I. TEORETICKÁ ČASŤ / 13

Pohľad do minulosti a perspektívy / 15

**Základné princípy praktickej estetiky
– model estetickej komunikácie / 17**

Vnímovosť a tvorivosť / 18

Umenie a mimoumelecké esteticko / 20

Interpretácia / 21

Estetický zážitok/zážitkovosť / 21

Koncepcia vyučovacieho procesu podľa praktickej estetiky / 23

Podmienky realizácie vyučovacích hodín podľa metodiky praktickej estetiky / 24

Metódy vyučovania / 25

Alternatívne metódy a aktivizujúce postupy / 37

Kompozícia vyučovacej hodiny / 48

Hodnotenie / 50

Charakteristika žiaka ako príjemcu umenia / 52

Osobnosť učiteľa / 53

II. ZÁSOBNÍK TÉM PRE ZÁKLADNÚ ŠKOLU / 55

1. SONDY DO ZÁUJMOVEJ SFÉRY ŽIAKOV / 57

a) Kto som? / 57

b) Záujmové sféry žiakov / 57

c) Kontaktná hodina estetiky / 59

d) Sonda vo forme dotazníka / 60

2. ZMYSLOVÉ VNÍMANIE ESTETICKÝCH JAVOV
A MIMOUMELECKÉHO ESTETICKA / 61

a) Jeseň / 61

b) Zmyslové premeny / 62

3. ESTETIKA ĽUDSKEJ KOMUNIKÁCIE / 64

a) Móda verzus hudba / 64

b) Tínedžerské subkultúry / 65

b₁) Tínedžerské subkultúry / 65

c) Estetika odievania (antika – romantizmus – súčasnosť) / 66

d) Estetika spoločenského správania / 67

e) Trieda – náš štát (estetika ľudskej komunikácie) / 68

4. HISTORICKÝ ASPEKT V UMENÍ / 70
 - a) Erb / 70
 - b) Portrét verzus fotografia / 71
 - c) Staré – moderné, klasické – populárne / 71
 - d) Prechádzka mestom/dedinou / 72
5. KULTÚRNE TRADÍCIE V MESTE I NA VIDIEKU / 73
 - a) Zvykoslovie / 73
 - b) Vianoce / 74
 - b₁) Vianoce / 75
 - c) Karnevalová kultúra / 76
6. KONFESIONÁLNY ASPEKT V UMENÍ / 77
 - a) Estetické aspekty náboženstiev / 77
 - b) Jozef a jeho bratia / 77
 - c) Apokalypsa ako zánik civilizácie / 79
7. ETICKO-ESTETICKÝ ROZMER UMENIA
A MIMOESTETICKÝCH AKTIVÍT / 80
 - a) Hračka / 80
 - b) Hračka ako možnosť narušenia stereotypov rolí / 80
 - c) Kinetické umenie (výroba kinetických objektov) / 81
8. KULTÚRA POHYBU / 82
 - a) Reč pohybu / 82
 - b) Tanec ako reč tela / 83
9. ZVUK A HUDBA / 84
 - a) Ticho a jeho podoby / 84
 - b) Ticho ako zvuk, ticho ako mlčanie / 85
 - c) Človek a zvuk / 86
 - d) Maľovaná hudba / 87
10. VÝTVARNÉ UMENIE / 88
 - a) Komiks / 88
 - b) Portrét / 88
 - c) Fotografovanie ako fenomén dnešnej doby / 90
 - d) Ruka – s rukou – na ruke / 90
 - e) Umenie 20. storočia (surrealizmus) / 91
 - e₁) Umenie 20. storočia (expresionizmus) / 92
 - f) Egypt – piktografické písmo / 93
11. SLOVESNÉ UMENIE / 94
 - a) Noviny a časopisy – triedny časopis / 94
 - b) Science-fiction / 95
 - c) Literárna fantastika / 95
 - d) Science-fiction vo filme a v literatúre / 96

- e) Hra v umení / 97
 - f) Znaký – stopy – príbeh / 98
 - g) Báseň ako iný svet / 99
 - h) Rôzne podoby humoru / 100
12. DRAMATICKÉ UMENIE / 101
- a) Dramatizácia prozaického textu / 101
 - b) Práca s dramatickým textom / 102
 - b₁) Práca s dramatickým textom / 103
13. ARTETERAPIA V ŠKOLSKEJ PRAXI / 104
- a) Rozstrihaný artefakt – reštrukturalizácia obrazu (arteterapeutická etuda) / 104
 - b) Premeny čarbaníc (arteterapeutická etuda) / 105

III. ZÁSOBNÍK TÉM PRE STREDNÚ ŠKOLU / 107

1. ESTETICKÉ KATEGÓRIE A SPÔSOBY ICH VYJADRENIA / 109
- a) Inšpirácia v umení / 109
 - a₁) Inšpirácia v umení / 109
 - b) Motív v umení (zrkadlo) / 110
 - c) Priestor v umeleckom diele a reálnom živote / 111
 - c₁) Priestor v umení / 111
 - c₂) Priestor v umení / 112
 - d) Tvar/forma / 114
 - e) Čas v umení / 115
 - f) Kompozícia v umení / 117
 - f₁) Kompozícia v umení / 117
 - g) Lína a pohyb / 118
 - h) Farba v umení / 119
 - h₁) Farba v umení / 120
 - i) Rytmus v umení / 121
 - i₁) Rytmus v umeleckom diele / 121
 - i₂) Tlkot srdca umenia / 122
2. DRAMATICKÉ UMENIE A FILM
- a) Divadlo / 124
 - b) Úvod do filmového umenia / 124
 - c) Film / 125
 - d) Film a scénická hudba / 126
 - e) Vlastný film / 126
3. MASMEDIÁLNA KULTÚRA / 127
- a) Diet'a pred mikrofónom / 127
 - b) Ponorka (interpretácia rozhlasovej hry s intertextuálnym zameraním) / 128
 - c) Diet'a a televízia / 130

4. HUDOBNÁ KULTÚRA / 130
 - a) Zemeguľa / 130
 - b) Populárna hudba / 131
 - c) Hudba zvukov / 132
 - d) Hudba ako relaxačný prostriedok / 133
5. VÝTVARNÉ UMENIE / 134
 - a) Happening a performancia / 134
 - a₁) Brána / 135
 - b) Pop-art / 136
 - c) Čo sa skrýva za obrazom / 137
 - d) Vernisáž / 138
 - e) (Ne)tradičná architektúra / 140
 - f) Ready-made (hra s použitými vecami) / 141
6. SLOVESNÉ UMENIE / 142
 - a) Holokaust v umení / 142
 - b) Interpretácia poviedky (štruktúrované čítanie) / 143
7. ESTETIKA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA / 146
 - a) Land-art / 146
 - b) List prírode / 147
 - c) Ekovládca / 147
8. KOMERČNOSŤ V UMENÍ / 148
 - a) Reklama / 148
 - b) Gýč / 149
 - c) Komercia v televízii / 150
9. ESTETIKA INTERAKTÍVNYCH MÉDIÍ / 150
 - a) Umenie v počítači / 150
 - b) Počítačové hry, konzoly P & K / 151
 - c) Písmo ako obraz / 152
 - d) Dobrodružstvo tajných kódov / 155
 - e) Cesta do minulosti / 157
 - f) Od komiksu k animácii / 159
 - g) V džungli / 162

Literatúra / 166

Textové prílohy / 173